

Museologiskt forum med idéhistorikern Mikela Lundahl

Under rubriken: *Mångkultur - vems kultur och i vems intresse?* talade idé- och lärdomshistorikern Mikela Lundahl vid Museologiskt forum den 25 april 2006. Utgångspunkterna för dagen var dels postkolonial teori som vetenskapligt verktyg, dels en analys av begreppet mångkultur och av den satsning på mångkultur som staten gör detta år.

Mikela Lundahl skissade det vi oftast benämner som kolonisering. Utgångspunkten är då europeiska länder som med olika argument nyttjar andra världsdelares naturresurser eller på annat sätt. Mikela menar att man vanligen definierar starten av den europeiska koloniseringen med Spaniens kolonisering av Sydamerika vid 1400-talets slut. Hon beskrev hur detta förhållningssätt fortsatt att verka under århundradena fram till idag. Olika former och olika argument gäller vid olika tider, men oftast med samma underliggande syfte. De religiösa och folkbildande motiven har dominerat som skäl, den primära berättelsen om västerlandet som upplysare är central.

Det koloniala synsättet färgar fortfarande vår syn på andra kulturer. Synsättet ärvs i vardagslivet, i vetenskapliga ämnen och även i politiken. Upplysningstidens tänkare gör fortfarande spår i sanden. Mikela menar att vi "behöver" se historien på "vårt sätt" för att förstå den, men de som inte genomlevt det svenska skolsystemet är inte intresserade av det synsättet.

Mångkultur enligt den modell som idag odlas i Sverige är enligt Mikela den som hämtats från USA: Mångkultur kräver en modell av nationalstater. I dessa ska olika grupper av människor med olika identiteter finnas sida vid sida. Mångkulturalism – att förvalta identitet från en annan tid, ett annat land/region etc, i det statliga systemet. Därmed skapas också möjligheter till en nationlighet – en nationalidentitet, till en regionalitet - regional identitet och andra x-heter eller identiteter. Nationalstaten definieras då [via någon sort cirkelbevis] av nationligheten, landområdet, språket och folket. I den amerikanska modellen har enligt Mikela alla amerikaner en "bindestrecksidentitet". Det vill säga att man är amerikan OCH kines, italienare etc. Därmed ges nationen en betydelse och identiteten en annan.

Några postkoloniala teoretiker att studera är till exempel Gayatri Spivak och en person som starkt kritiserat den amerikanska systemet; Homi Bhabha [båda finns representerade i Libris].

Tankar efter en föreläsning..
Bengt Wittgren